

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 605/2013-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. novembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť P. C., M. C., J. H., C. H., M. R., I. R., M. J. a Z. J., všetci bytom M., zastúpených advokátom Mgr. M. P., B., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ministerstva obrany Slovenskej republiky a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 14 Co 270/2011-245 z 10. júla 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. C., M. C., J. H., C. H., M. R., I. R., M. J. a Z. J. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. októbra 2013 doručená sťažnosť P. C., M. C., J. H., C. H., M. R., I. R., M. J. a Z. J. (spolu ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho práva vlastníť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 1 Dodatkového protokolu

k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Ministerstva obrany Slovenskej republiky (ďalej aj „ministerstvo obrany“), ako aj porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 14 Co 270/2011-245 z 10. júla 2012.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovatelia sa návrhom podaným na Okresnom súde Malacky (ďalej len „okresný súd“) domáhali vydania rozhodnutia, ktorým by bola Slovenskej republike – Ministerstvu obrany Slovenskej republiky (ďalej len „odporca“) uložená povinnosť uzavrieť zmluvu o prevode nehnuteľnosti – parcely č. 5562/2 – zastavaná plocha o výmere 1109 m², zapísanej na liste vlastníctva č. 353 pre katastrálne územie M. vedenom na Katastrálnom úrade v B., Správa katastra M. (ďalej len „sporná nehnuteľnosť“), podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 182/1993 Z. z.“). Sťažovatelia svoj návrh odôvodnili tým, že P. C. a M. C. sú bezpodielovými spoluvlastníkmi bytu č. 2 na prízemí bytového domu, súpisné číslo 5113, postaveného na parcele č. 5561 v katastrálnom území M. (ďalej len „bytový dom“), J. H. a C. H. sú bezpodielovými spoluvlastníkmi bytu č. 3 na 1. poschodí bytového domu, M. R. a I. R. sú bezpodielovými spoluvlastníkmi bytu č. 1 na prízemí bytového domu a M. J. a Z. J. sú bezpodielovými spoluvlastníkmi bytu č. 4 na 1. poschodí bytového domu. Uvedené byty odkúpili sťažovatelia v roku 2002 ako pôvodní nájomcovia bytov v zmysle zákona č. 182/1993 Z. z. od vlastníka V., š. p. P. Zároveň si odkúpili aj príslušný spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu. K zastavanému pozemku, parcele č. 5561, a k príľahlému pozemku, parcele č. 5562, bolo v prospech sťažovateľov zriadené vecné bremeno, pričom prevod týchto pozemkov mal byť predmetom samostatnej zmluvy. Napriek viacerým žiadostiam sťažovateľov o odkúpenie predmetných pozemkov odporca tieto sťažovateľom neodpredal, naopak, v rozpore so zákonom vyhlásil osobitné ponukové konanie na prevod pozemku – parcely č. 5562/2 – v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov.

O návrhu sťažovateľov rozhodol okresný súd rozsudkom sp. zn. 5 C 455/2009 z 19. apríla 2011 tak, že návrh zamietol. Na základe sťažovateľmi podaného odvolania rozhodoval vo veci krajský súd, ktorý rozsudkom č. k. 14 Co 270/2011-245 z 10. júla 2012 rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil.

Sťažovatelia podali 25. júla 2013 podnet na podanie mimoriadneho dovolania na Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky. Prokurátor Krajskej prokuratúry v Bratislave listom zo 7. augusta 2013 sťažovateľom oznámil, že zákonné dôvody na podanie mimoriadneho dovolania nie sú dané, a podnet odložil.

Sťažovatelia v odôvodnení sťažnosti uviedli, že „v rámci odvolacieho konania... predložili Krajskému súdu v Bratislave výpis z technickej dokumentácie spracovanej v júli 2002, ktorá slúžila ako podklad pre prevod bytov na sťažovateľov 1 až 8. Sťažovatelia 1 až 8 navrhli vyžiadanie kompletnej technickej dokumentácie od Ministerstva obrany Slovenskej republiky a navrhli vypočutie svedka Ing. R. H., ktorý sa mal vyjadriť k okolnostiam spracovania tejto dokumentácie. Krajský súd v Bratislave vychádzajúc z dikcie ust. 205a ods. 1 O. s. p. vyhodnotil sťažovateľmi 1 až 8 označené dôkazy ako neprípustné, nakoľko neboli navrhnuté v konaní na súde prvého stupňa...

Ako vyplýva z listu V. – štátny podnik zo dňa 03. 05. 2012 č. 01-MAOV/00460/2012, kópie archívnych dokumentov predstavujúcich výpis z technickej dokumentácie k prevodu bytov na sťažovateľov 1 až 8, boli sťažovateľom 1 až 8 predložené až po vyhlásení rozsudku Okresným súdom Malacky. Ako vyplýva z ďalšieho listu zo dňa 29. 10. 2012, počas obdobia od 3/2010 do 11/2010 nemohli byť archívne dokumenty k dispozícii, nakoľko rekonštrukciu archívnych dokumentov vykonávala spoločnosť A., s. r. o.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že odvolací Krajský súd v Bratislave mal pri predložení listinných dôkazov aplikovať ust. § 205a ods. 1 písm. d) O. s. p., čo sa však nestalo, a predložené dôkazy boli v rozpore so zákonom vyhodnotené ako neprípustné. ...

Sťažovatelia 1 až 8 majú za to, že pokiaľ boli sporné pozemky považované štátnym podnikom za príľahlé pozemky a existovala vôľa predmetného štátneho podniku ich za dojednaných podmienok previesť, nemožno účelovú snahu Ministerstva obrany SR ako

zriaďovateľa štátneho podniku rozdeliť pozemok a následne previesť sporný pozemok na tretie osoby za cenu vyššiu ako bola dohodnutá so sťažovateľmi 1 až 8, považovať za zákonný postup. Postup Ministerstva obrany SR bol síce vo formalistickom ponímaní v súlade so zákonom č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu, ale na druhej strane takýmto postupom došlo k porušeniu uzatvorených dohôd medzi sťažovateľmi 1 až 8 a štátnym podnikom, ako aj k porušeniu subjektívneho práva sťažovateľov 1 až 8 nadobudnúť príslušný spoluvlastnícky podiel k zastavanému a prilahlému pozemku.“

Vzhľadom na uvedené sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľov 1 až 8 vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo podľa čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ministerstva obrany SR porušené bolo.

2. Základné právo sťažovateľov 1 až 8 na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave, č. k. 14 Co/270/2011-245 zo dňa 10. 07. 2012 porušené bolo.

3. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave, č. k. 14 Co/270/2011-245 zo dňa 10. 07. 2012 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

4. Sťažovateľom 1 až 8 sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 275,94 € k rukám ich právneho zástupcu Mgr. M. P. do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie práva sťažovateľov vlastniť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu postupom ministerstva obrany pri nakladaní so spornou nehnuteľnosťou, ako aj namietané porušenie ich základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 14 Co 270/2011-245 z 10. júla 2012.

1. Na prerokovanie tej časti sťažnosti, v ktorej sťažovatelia namietajú postup ministerstva obrany, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, ak túto ochranu neposkytujú všeobecné súdy. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa

sťažovateľ mohol domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02, III. ÚS 70/02).

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú fyzickú osobu a právnickú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04, III. ÚS 473/2010).

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

V situácii, v akej sa sťažovatelia ocitli, mali možnosť obrátiť sa na miestne a vecne príslušný všeobecný súd a podať občianskoprávnu žalobu o splnenie povinnosti uzatvoriť zmluvu o prevode nehnuteľnosti, čo sťažovatelia napokon aj využili. Bolo preto v právomoci všeobecných súdov poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľov, porušenie ktorých namietali. Uvedená právomoc všeobecného súdu vylučuje subsidiárnu právomoc ústavného súdu.

Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (čl. 127 ods. 1 ústavy v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu.

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny záver, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený

právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. II. ÚS 29/02, III. ÚS 62/02), pretože jednou zo zákonných podmienok na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v zákonom ustanovenej lehote v zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že sťažovatelia považujú za rozhodnú skutočnosť pre počítanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti, ktorá smeruje proti namietanému rozsudku krajského súdu, doručenie oznámenia o vybavení podnetu na podanie mimoriadneho dovolania.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu mimoriadne opravné prostriedky, ktoré sťažovateľ nemôže uplatniť osobne, nemožno považovať za účinné právne prostriedky nápravy, ktoré sú mu priamo dostupné. Na rozdiel od dovolania, ktoré má neúspešný účastník konania priamo k dispozícii (môže ho sám podať), na podanie mimoriadneho dovolania je oprávnený iba generálny prokurátor Slovenskej republiky. Samotný podnet na podanie mimoriadneho dovolania nie je teda iným právnym prostriedkom, ktorý je sťažovateľ v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde povinný vyčerpať na ochranu svojich základných práv alebo slobôd pred podaním sťažnosti ústavnému súdu (m. m. I. ÚS 67/02).

Na plynutie lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde nemá vplyv doručenie oznámenia o odložení podnetu na podanie mimoriadneho dovolania, ale rozhodujúci je dátum nadobudnutia právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu (napr. II. ÚS 357/06). *V rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd zistil, že namietaný rozsudok krajského súdu č. k. 14 Co 270/2011-245 z 10. júla 2012 nadobudol právoplatnosť 17. augusta 2012. Sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 16. októbra 2013, z čoho zjavne vyplýva, že sťažovatelia sa ochrany svojich práv domáhali až po uplynutí lehoty uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.*

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť v časti namietajúcej porušenie označených práv rozsudkom krajského súdu č. k. 14 Co 270/2011-245 z 10. júla 2012 ako oneskorene podanú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2013